

ДЖОН КЕМПБЕЛ ТРАНСПЛУТОН

Превод от английски: Катя Димитрова, 1975

chitanka.info

Блейк скептично разглеждаше странната конструкция.

— Значи с това си се занимавал на вахта? Протономет? Е, и какво смяташ да правиш с него? Та той рита като оръдие.

Пентън поклати глава, потривайки натъртената си китка.

— Ти преувеличаваш. Аз просто не го предвидих — с тези лъчеви пушки забравяш за ритането.

— Чудно е, че все още не си се надупчил изцяло... Не мога да разбера все пак защо не ти харесва обикновенният електронен лъч? Той има сто точки аванс пред всяка мълния...

Блейк повдигна нелепото на вид оръжие, насочи го към стоманената мишена и недоверчиво натисна спусъка. Ослепителен лъч се стрелна към мишената и силата, която ускори протоните до 100 000 мили в секунда, отхвърли празния протономет назад.

Стоманената пластина внезапно се покри с лека виолетова мъгла. От нея изскочиха дълги искри, металът засъска като вода в нажежен тиган. Излъчвайки непоносима горещина, стоманата мигновено се превърна в светец газ.

Блейк отпусна оръжието:

— Не е толкова лошо. Ако предварително чакаш удара, ритането няма да е по-силно, отколкото при четиридесет и пети калибър. Не разбирам все пак в какво е преимущество то му? Радиусът на действие във въздуха е само половин миля, а лъчевото оръжие не рита, стреля непрекъснато и има радиус на действие пет мили. За какво ни е тази дяволия?

Пентън се усмихна.

— След два часа ще се приземим на Трансплутон далече зад орбитата на Плутон. Ние с тебе ще бъдем там първите хора и все пак сме задължени да разузнаем нещичко за неговия състав, руди и тем подобни. Дявол знае какви ли минерали се образуват при минус 265 градуса Целзий! Разбира се, ние не сме никакви химици и геолози, но, кълна се в небето, поне спектърта ще можем да разшифроваме! А с лъчева пушка спектър не се получава, всички спектрални линии безнадеждно се размазват. Дезинтеграторът също не може да се използва за анализ, след него въобще няма какво да анализираш. Та затова ни е нужна тази играчка: парите, които тя създава, са разкошен материал за спектроскопа!

Сега слушай: докато ти спеше, аз успях да определя основните параметри. Диаметърът на планетата е около петнадесет хиляди мили, сега ние се движим към екваториалната зона, към горещия пояс — там температурата, както изглежда, е само с пет градуса над абсолютната нула. При тези условия хелият все още е газ, но всички останали елементи, съществуващи във Вселената, вече се втвърдяват. Планетата има спътник на милиони мили от нея и диаметърът му е около две хиляди мили. А сега... ако ти се заемеш със закуската, аз в това време ще завърша изчисленията за намаляване на скоростта. Пред нас е огромна равнина, това ще облекчи кацането.

Блейк се отправи към кухнята, а Пентън излъска окончателно своето творение и остави настрана инструментите. Докато Блейк се опитваше да приготви храна, Пентън на три пъти даваше предупредителен сигнал за намаляване на скоростта и всеки път Блейк беше принуден внимателно да напъхва продуктите и приборите в неизливащия се контейнер. Веднъж все пак му се наложи почти една минута да гони пържените яйца из кухнята с тиган в ръка, докато накрая внезапното ускорение на кораба не запрата яйцата обратно. Блейк мълчаливо и със злоба избърса гърдите си от пръските жълтък и пусна в тигана ново яйце.

* * *

Зад вратата на шлюза се простираше безнадеждно унилата повърхност на Трансплутон. Матовата, заледена равнина се отдалечаваше към хоризонта, губещ се в гнетящия мрак, който обвиваше този безкрайно далечен, загадъчен ъгъл на Слънчевата система. Ниското утринно Слънце на изток напомняше звезда — непоносимо ослепителната точка изпращаше малко повече светлина, отколкото Луната към Земята. Но тази светлина беше съвсем унила, безрадостна. И студена, студена.

Встрани едва забележимо се простираше езеро, пълно с чиста, синкава, сякаш светеща течност. По повърхността му проблясваха мънички вълни, повдигани от слабото ледено дихание на този застинал, окаян свят.

Гробна студенина проникна в шлюза и Блейк го побиха конвулсивни тръпки. Той превъртя ръчката за нагревателя на пояса си.

— Боже милосърдни, ама че мраз! — възкликна той, тракайки със зъби.

В наушниците му с металически звън отвърна еквивият смях на Пентън.

— Излизай, приятелю Блейк, очаква те ласкав ветреца, топло слънчице и ярки звезди!

Блейк обиколи кораба, който лежеше върху равна ивица от едър синкав пясък, обкръжена от черни, ръбести и голи камъни. Тук равнината свършваше. Езерото достигаше почти до подножието на огромен варовиково-бял склон, който се издигаше далече нагоре в смътно осветения от звездите мрак. Склонът се простираше на север и изчезваше в далечината, устремен — това те бяха видели отгоре — към голяма река, приток на още по-голямата, която се вливаше в огромно вътрешно море.

От върха на бялата варовикова скала като дъга падаше надолу струйка течност, която се разпръскваше на ситни капчици в разредената атмосфера на замръзналата планета; атмосфера, състояща се само от хелий и водородни пари. Струйката прелиташе почти хиляда фута, преди да се разбие върху острите камъни в подножието на скалата.

Тъмна скална жила косо прорязваше склона, продължаваше вдясно и там рязко се прекъсваше. Под нея вървеше по-тънка жила от сив камък. Под стръмния сипей на синкавия пясъчен бряг безредно се бяха натрупали смъкналите се от върха късове скали, проблясквайки с гланцовата си чернота на светлината на Слънцето, отдалечено почти на шест милиарда мили.

Отдясно огромен рид се простираше в безкрайната далечина, в мрака, който вечно обвиваше хоризонтите на този мъртъв свят.

— Величествено — въздъхна Пентън, — но не е много красиво. Хайде да вървим по-нататък.

Те изминаха две мили по брега и още четвърт миля покрай лъкатушещия ручей, който изтичаше от езерото. Мъничкият ручей се разбиваше и разкъсваше, разклонявайки се на не по-широки от три фута ручейчета, разделяни от малки синкави пясъчни плитчини.

Пентън внимателно постави крак на пясъчния грунт, проверявайки здравината му. След това прекрачи още и още.

— Смело напред, Блейк, не е трудно да се върви!

— Дръж! — извика Блейк, хвърляйки му спектралната камера. Той вървеше по следите на внимателно стъпващия Пентън. — Слушай, що за пясък е това? Не ми прилича на истински.

Благополучно преминалият през ручея Блейк се наведе и загреба с дебелите си ръкавици пълна шепа пясък. Пред очите му пясъкът в шепата бавно изчезваше.

— Замръзнал кислород, струва ми се — каза Пентън. — Колкото до склона, не съм сигурен, но мисля, че това е азот. Ледници от замръзнал азот. Пясъкът в подножието навярно също е твърд кислород. А тъмните камъни под него са обикновени скали.

Тъмните скални късове проблясваха с острите си краища в мътната сребриста светлина на далечното студено Слънце.

— Светлината е достатъчна само да се види колко е голо тук. Даже сняг няма, за да прикрие цялата тази голота.

Пентън кимна:

— Тук би трябвало доста често да ваят дъждове. Потоци течен водород. За столетия те са измили всичкия сняг и сега той е останал само по планините. Като тази — през прозрачния шлем се виждаше как той смешно завъртя глава, показвайки азотния хребет. — Да спрем тук, искам да изследвам тази черна жила.

С помощта на Блейк Пентън постави камерата, нагласи протономета и стреля в каменната жила, стърчаща от сипея. Камъкът запламтя в адски пламък, бясно се завъртя в протонни смерчове и се превърна в светеща пара. Пентън натисна тригера на спектралната камера.

— Бледозелена...

— Пентън — с тръпнещ глас попита Блейк, — ти забеляза ли тези кръгли камъни?

Тед Пентън косо погледна другаря си.

— Аха, там ги има стотици, навсякъде. Аз искам да проверя...

— Те се размърдаха — заяви Блейк. — Аз сам видях.

Пентън замислено го погледна:

— Това са сенки. Парата се люлее и...

— Те и сега се мърдат — многозначително каза Блейк.

Пентън внимателно се вгледа в една от тези грубо издялани буци. Тя бавно, много бавно променяше своите очертания, както и цялата дузина съседни на нея буци. И променяйки се пред очите им, те бавно, безредно се затъркаляха, приближавайки се към бледнеещото нажежено петно върху повърхността на каменната стена.

— Кълна се в протоните! — задъха се от изумление Пентън. — Те... да, те са живи!

Блейк изписка и непохватно отскочи встрани. Пентън се обърна, стискайки в ръце протонета, след това бавно го отпусна. Блейк се беше устремил към тясната дълбока цепнатина в стената на сипея, която водеше в пролом между две огромни черни скали.

— Ако още веднъж ти хрумне да заскимтиш, Род — рязко каза Пентън, — първо си изключи шлемофона. Те се движат много бавно, та не можеш да не се скриеш.

Блейк нерешително излезе от цепнатината.

— Те ме изплашиха, дявол да ги вземе! Опитай да не се изплашиш, когато камъкът изведнъж започва да ходи, а ако такава мръсно нещо те пипне отзад...

Внезапно той млъкна, обърна се и през глава хукна към веригата островчета, водеща към другата страна на ручея и езерото, където беше корабът. Пентън с изумление погледна след Блейк.

Из мрака, сгъстяваш се в края на огромната равнина, се надигаше Нещо. Десетки същества. Това вече не беше бавно търкаляне, а стремително хищно придвижване, неправдоподобен марш на огромни същества от невъобразим свят. Те се изтъркулваха от мрака, който се простираше до самия хоризонт. А Блейк в това време беше на половината път до островчетата.

— Стой, Род, няма да успееш! — извика Пентън. — Върни се!

Блейк спря тежкия си бяг, погледна назад, прецени положението и със същата бързина се върна обратно.

— Съдейки по всичко, ние трябва да се промъкнем до цепнатината — задъхвайки се произнесе той — и да молим бога да се заемат с нас, а не с кораба.

— Предполагам, че нас нищо не ни заплашва. Ние можем да изчакаме от тази страна на езерото. Но какво е това... в живота си не съм виждал нищо подобно!

Огромните същества малко забавиха своето движение и сега се виждаха по-добре. Слънцето едва ги осветяваше — грамадни създания, сто фута на дължина и трийсет в диаметър, които бързо се търкаляха по плоската равнина. Черният им цвят ги правеше почти невидими на тъмния фон. В тяхната чернота имаше нещо от мрака на самото космично пространство — пълно, абсолютно поглъщане на всякаква светлина, която падаше върху тях.

Първият цилиндър се изви и някак странно се нагласи, за да свърне в нова посока.

— Корабът! — развълнувано възкликна Пентън. — Те се движат към кораба. А сега...

Той вдигна протономета и натисна спусъка. Тънка нишка нажежена светлина прелетя над езерото и се вряза в грамадната буца движещ се мрак. Цилиндърът моментално отскочи. В страната му се появи нажежено до бяло овално петно, голямо двадесет фута. По цилиндъра пробягнаха тръпки и той замря.

Той някак странно се размекна и черният му гланц започна да изчезва, преминавайки в сивосин цвят. Цилиндърът спадна като детски балон, продупчен с игла, и започна да се разплесква, докато единият му край не докосна водородното езеро. Течността закипя, съскайки яростно. Над езерото започнаха да се издигат кълба пара, но те веднага се разнасяха от резкия студен вятър.

Втори цилиндър, трети, четвърти смениха посоката и бързо се търкаляха, но вече не към кораба, а към сивосинята буца, която тежко се беше проснала на брега. Черните туловища се извиваха около буцата, закривайки я.

Появиха се още половин дузина същества. Те напразно се гърчеха, опитвайки се да намерят незаето местенце около мъртвото тяло, а след това се затъркаляха към кораба. Протонометът на Пентън удари още и още — пет пъти поред. Пет грамадни същества се сгърчиха и рухнаха мъртви, обвити от облаци изпарения. Другите се натрупаха върху тях.

Пентън въздъхна и отпусна оръжието.

— Достатъчно — каза той. — Това е безполезно. Тук те са стотици, все идват и идват, а нашият боезапас почти свършва. Сега разбрах. Те се събират тук от цялата равнина. И само заради топлината.

— Заради топлината?

— Това са живи същества и те не могат без топлина. Слава богу, че корабът ще издържи. Корпусът му е мощен, а за него могат да се залепят едновременно само няколко от тези твари.

— Но защо?... Те съвсем не се боят...

— Те няма от какво да се страхуват, а може би страхът да им е съвсем непознат. Погледни, около кораба са не по-малко от десет.

Огромните туловища се извиваха и се кривяха, катерейки се едно върху друго. А след тях други, едва доловимо, скимтейки и ръмжейки, изблъскваха припъззелите по-рано, като се стараеха да се притиснат към нагрятата металическа повърхност на обшивката.

— Топлина... — въздъхна Пентън. — Тя им е необходима. Те са топлокръвни, дори може да се каже — кипящокръвни. Тяхната черна обвивка по някакъв начин задържа топлината, докато са живи, и я освобождава едва когато те умрат. Гледай, те вече зарязаха този, първия. Той очевидно е съвсем изстинал.

Блейк замислено погледна огромната безформена маса край техния мъничък космолет.

— Знаеш ли, нашият кораб, разбира се, е дяволски устойчив и може да издържи всякакво натоварване, но аз не съм сигурен дали ще издържи, когато металът стане крехък при тази температура... А ако корабът започне да се троши...

— Няма да започне — уверено каза Пентън. — Атомното гориво ще стигне за двадесет месеца, а докато реакторът работи, токовете в стените ще нагриват метала. Но мен не това ме вълнува. Бих искал да знам как ще проникнем в шлюза? Просто отиваш и потупваш по рамото един от тези сухопътни китове: „Простете, сър, ще бъдете ли така любезни да се поотместите, за да влезем в кораба?“

— Ние с тебе сме топли — каза Блейк — и това е много лошо. Ако ние се приближим до тях, те преди всичко ще се опитат да ни затворят в обятията си. Те...

— Вече! — каза Пентън, като погледна назад. — Те вече ни проследиха.

Половин дузина цилиндри неспокойно се размърдаха, бутайки се неловко на разни страни. После, откъсвайки се от борда на кораба, те се затъркаляха към хората — направо през езерото с течен водород.

— Те ще потънат в него — заяви Блейк.

— Или ще замръзнат... — Пентън изведнъж млъкна.

Първият цилиндър се търкулна във водородните вълни, вдигайки блестящи ледени фонтани. Той плавно се търкаляше, потопявайки се все по-дълбоко, и по-дълбоко, докато не потъна на цели двадесет фута. Едва тогава се спря и Блейк, зяпвайки от изумление, видя как широкият тъп отрез на огромния цилиндър внезапно се разпука. Сякаш намотавайки се във вид на яка, дебел пласт черна, гланцова кожа, започна да се свлича и вместо набръчкания безформен отрез, с който по-рано свършваше цилиндърът, се появи цял комплект от всевъзможни органи.

На преден план се появи дебела, цели два фута в диаметър, тръба, която се размота като хобот на слон и се потопи дълбоко в това невъобразимо студено езеро. Течността се развълнува, покри се с мехури, появиха се водовъртежи. После с чудовищно мляскане, което се чу даже в тази разрежена ледена атмосфера, тръбата се отскубна от повърхността.

— Пие! — В гърлото на Пентън нещо забълбука. — Пие течен водород! Кълна се в деветте — не, в десетте планети — то пие това нещо!

— Ти, струва ми се пророкуваше, че ще замръзне? — ехидно попита Блейк.

Тръбата отново се потопи в езерото; още една чудовищна твар се присъедини към първата. Но ето първото чудовище нави своята огромна смукателна тръба и весело се търкулна навън от езерото към хората.

Блейк тронаво побягна, Пентън след него. Огромният цилиндър се носеше след тях, със скорост не по-малка от четиридесет мили в час, търкаляйки се като побесняла бъчва по планински склон. Хората първи достигнаха тясната, дълбока пукнатина между скалите, хвърлиха се в нея и в същия миг затрепериха от удар.

Пентън се огледа. Входът на пукнатината беше преграден от въгленочерния хълбок на гигантското туловище, което се извисяваше на трийсет фута височина.

— Е, тук сигурно няма да може да се промъкне — задъхвайки се от тичане, каза той.

Туловището се отдръпна, като тежко се гърчеше и издуваше. То започна да се обръща и да се блъска в скалата. Още един грамаден

цилиндър се дотъркаля и глухо се удари в туловището на първия, който старателно продължаваше да блъска по скалата, застанал ребром към нея. Грамаден притъпен отрез на цилиндър плътно запуши пукнатината, укриваща хората.

— Поред, поред, джентълмени — каза Пентън. — Иначе нищо хубаво няма... — Тук той подскочи.

Черният набръчкан отрез на цилиндъра се разпука. Показа се навитият хоботовиден придатък, и дузина двадесетфутови пипала се метнаха към хората. Пентън отскочи след Блейк в тесния, глух край на пукнатината. Твърде бавно — плющейки като камшик — едно от пипалата се нави като примка, невероятно мощно живо въже се обви около краката на Пентън, събори го и го дръпна назад.

Пипалото рязко подхвърли във въздуха безпомощния лежащ по гръб Пентън и го запрати право върху черната набръчкана кожа на гигантското същество. Моментално половин дузина други пипала го обвиха от всички страни, притискайки го плътно към черното туловище.

Космически мраз започна да изсмуква топлината от тялото на Пентън. Страшно налягане го парализираше, пресовайки го в жилавата, податлива кожа на огромното чудовище. Отоплителното устройство на скафандъра не можеше да противостои на зловеция, невероятен студ, излъчван от огромното туловище.

Внезапно някъде до него избухна ослепителен пламък, облъхвайки го за секунда с благодатна топлина. Гигантските живи въжета конвулсивно се свиха, но Пентън и без това беше така пристегнат към подутото туловище, че почти не усети допълнителното притискане. Мощно свиване на мускулите някъде под дебелия кожа на чудовището стремително отхвърли Пентън навън.

Зашеметен, той се изправи на крака. Пред очите му смътно се мяркаше сивосинкава маса. Земята затрепери под тежестта на половин дузина чудовища, устремили се към топлия труп. Олюлявайки се, Пентън заобиколи проснатото безформено туловище, прехвърли се през кълбото от все още тръпнещи пипала и почти падна в пукнатината.

— А, ти си бил по-здрав, отколкото ми се струваше — удиви се Блейк, — аз вече се чудех дали не смяташ да си обзаведеш там постоянна резиденция?

Мъгливата светлина в пукнатината стана още по-слаба. Пред входа върху изстиващия труп тромаво пълзяха и мърдаха тежките черни туловища. Пентън тъжно погледна към тях.

— Но кой би могъл да очаква, че тук има живот? Та това е съвършено неправдоподобно! Проклети, безмозъчни, безсмислени твари, които не си струва даже да изплашиш!

— Не безмозъчни — прозвуча в наушниците му някакъв необичаен глас. — Ние просто изгубихме контрол над тях — добави с явна тъжна нотка гласът.

Блейк бавно премести погледа си върху Пентън:

— Ти нещо...

Пентън погледна Блейк.

— Слушай, не бива така — кротко произнесе той. — Ти каза...

— Не — произнесе странният глас, — аз казах това. Аз. Аз лежа тук върху Гругз — върху този, който вие току-що убихте.

Пентън изпъlja от дъното на пукнатината и погледна към отвора на входа. Там, смътно откроявайки се на тъмното небе, второ чудовище се беше настанило върху изстиващия сивосинкав труп.

— Повярвайте, аз дълбоко съжалявам — жално произнесе гласът, — но аз нищо не мога да направя. Ние прекалено еволюирахме — добави той.

— Надявам се, че ти също чуваш? — попита Блейк.

— И още как! — Пентън със сломен вид погледна другаря си. — Аз чувам, това е вярно. Гласът звучи в шлемофона и говори на английски, така че няма какво да се съмняваш.

— Това не е съвсем така — каза гласът. — Ние тук не можем да общуваме с помощта на звуци — атмосферата е много разрежена. На Земята, аз знам, че хората са изобретили звукова сигнализация. А ние използваме радиовръзка, както я наричате вие. Съжалявам, че ви изплаших. Ако желаете, ще млъкна. Аз само исках да ви обясня, че ние не замисляме нищо против вас.

— Много... — Блейк леко трепереше, — много ще ви бъда благодарен, ако замълчите. По-добре е да си умра със здрав разсъдък.

— Не — каза Пентън. — Вие изпращате радиосигнали. Това все още мога да разбера. Но откъде знаете английски?

— Навярно ще е по-добре за Блейк да изключи своя шлемофон, ако това го безпокои — с извиняващ тон произнесе гласът. — Виждате

ли, аз чувам как вие разговаряте помежду си и до известна степен чета вашите мисли. Аз не мога да предавам телепатично, но съм способен да възприемам.

Черната буца се напрегна и неуверено се размърда.

— О, извинете. Страхувам се, че тръгвам... Може би някой друг...

Черната планина от пихтиесто месо се изду, закръгли се и бързо се затъркаля към езерото. Те чуха нов глас.

— Гругз бързо изстива — произнесе той. — Очевидно не мога да остана дълго тук. Разбира се, аз бих се радвал, но...

Гласът започна да затихва едновременно с ленивото отдалечаване от пукнатината на още едно създание.

— Слушай, кой от нас е откачил — те или ние? — попита Блейк. — Би трябвало все пак да сме ние.

— Не знам — безнадеждно отвърна Пентън. — Те всички си отидоха. Дали да се опитаме да се промъкнем до кораба?

Той внимателно пропълзя през застиналото мъртво туловище. Около езерото се бяха събрали около две хиляди грамадни същества. Повечето от тях се движеха делово по синкавия пясък, заобикалящ водоема. Техните затъпени цилиндри се отвориха от единия край, познатите двуфтови тръби се потапяха дълбоко в езерото и с пляскане и мляскане смучеха ледената течност.

От другия си край всеки цилиндър също се разтвори. Под външната защитна обвивка се показва голяма тъмна вдлъбнатина; дузина лепкави пипала, завършващи с широки лопатообразни надебелявания, методично пъхаха там ронлив твърд кислород.

— Може би съвсем не сме се побъркали — замислено каза Пентън. — Ето, аз действително виждам всичко това, и то е толкова невероятно, колкото и безмозъчното туловище, което е способно за пет минути да научи английски. Погледни, то натъпква в единия си отвор твърд кислород, а в другия налива течен водород. Те съвсем не умеят да се държат на масата. Ако не се смятат тези, които са се отдали на чревоугодничество или са направили пирамида около нашия кораб, цялата банда лежи и се пече на това ултразелено слънце. Впрочем те се придържат близко до кораба.

— Извинете — произнесе мек глас с едва забележим акцент. — Боя се, че се приближавам към вас. По-добре ще е да се скриете в

пукнатината.

Тед Пентън погледна и изтръпна. Тези пихтиести същества бяха способни да се движат абсолютно безшумно въпреки огромната си маса. Само на сто фута от тях покрай стената се търкаляше грамаден цилиндър, приближавайки се бързо към пукнатината. Пентън и Блейк отново се мушнаха в своето убежище. Чудовищната маса налетя на скалата и земята затрепера от удара. По инерция съществото се претърколи върху своя застинал съплеменник.

— О — удовлетворено забеляза то, — струва ми се, аз възнамерявам да остана тук... да, да, аз оставам. Но заради вашата безопасност е по-добре да отидете по-навътре в пещерата.

Съществото тромаво се въртеше и напрягаше, опитвайки се да се обърне.

— Навярно аз се опитвам да се обърна така, че да мога да ви достигна с пипалата си — каза гласът. — Но ако вие се отдръпнете, колкото трябва, всичко ще бъде наред. О, аз съм уверен, че ще се задържа дълго тук. Това е забележително.

Чудовището се обърна. Непохватно, тежко, но се обърна. Но дългите лепкави пипала се извиваха напразно, защото Блейк и Пентън отстъпиха, доколкото позволяваше стесняващата се пукнатина.

— Забележително... — изръмжа Блейк. — Слушайте, ние искаме да излезем оттук.

— Зная — въздъхна в отговор съществото. — Но аз съм толкова безпомощен, колкото и вие. Аз бих могъл да ви предложа да ме унищожите, както постъпихте с Гругз, но това нищо няма да промени. Веднага ще се появят други.

— И все пак какво сте вие? — раздражено попита Пентън. — Ние виждаме безмозъчно, пихтиесто, непохватно туловище. Съвършено въплъщение на неодоухотворената материя. Но вие за няколко минути научихте нашия език, четете нашите мисли, разумно разсъждавате...

— Изумително, нали? Аз много искам да ви помогна, но просто не знам как. Виждате ли, от начало ние бяхме разумни същества, добре приспособени към този неуютен свят...

— Неуютен не е точната дума! — промърмори Блейк.

— Не, ние наистина бяхме много добре приспособени. — Огромното туловище се напрягаше, опитвайки се да пропълзи в

непроходимо тясната цепнатина. — Струва ми се, че се осакатявам, опитвайки се да се натикам тук... Действително в тази глупава планина от месо няма ни най-малка искрица разум... Но тя има забележително организирано тяло. Равнините, разбирате ли? Те се простират на хиляди мили. Тези планини практически са единствени на планетата, както очевидно вие знаете — да, аз виждам, че вие знаете. И тук има толкова малко топлина. Затова в компактна маса, неразсейваща топлината, например във форма на цилиндър, тънките пипала са по-удобни, отколкото крака. И, разбира се, колкото е по-голяма масата, толкова по-голям е и обемът на тялото в сравнение с неговата повърхност. Ето защо ние сме така грамадни. Тежки и ужасно тромави същества. Но в равнините ние се чувствуваме отлично... Не, действително е по-добре да не се натиквам в тази пукнатина. Току-що се нараних.

— Е, и какво ви пречи в края на краищата! — избухна Блейк.

— Виждате ли, не мога. Аз прекалено съм еволюирал.

Пентън облещи очи:

— Прекалено сте еволюирали?

— Уви. Отначало, както вече ви казах, ние бяхме същества с високоразвит интелект. Тази черна кожа, както виждате, пропуска топлина само в една посока, така че ние не замръзваме. Ядем кислород, прием водород и още някои неща. Понякога ядем друзеги. Това са онези заоблени неща, които вие сметнахте за валчести камъни. И се греем на слънце...

— Почакайте, какво е това друзеги?

— Това са... момент, как трябва да бъде... аха, това са особен вид растения. Те много бавно се придвижват и винаги покрай ручейте или езерата. Повечето от тях даже живеят в ручейте. Те се хранят с твърда вода и с азот и с още много други неща и също се грееят на слънце, а след това отделят водород и кислород. Практически на цялата планета не остана вода — друзегите я разложиха всичката на водород и кислород. Сега тук има вода само в нашите тела; ние я правим от това, което ядем.

— Но все пак не ни обяснихте защо продължавате да се натиквате тук, след като сами твърдите, че не искате да правите това? — възмути се Блейк.

— Уви, ние започнахме като същества, притежаващи интелект, но ни се налагаше почти цялото си време да посвещаваме в търсене на храна. Затова постепенно си изработихме способността да се отдаваме на размишления, докато тялото си търси препитание. Вие — да, аз чета вашите мисли, — нали и вие също можете да вървите по улицата и да прелиствате в движение списание или вестник. Вашият ум предоставя на тялото ви за известно време да се наглежда само. Ние усъвършенствувахме този трик. Аз например трябваше да практикувам това почти двеста години... двеста наши години...

— Двеста ваши години! Но това е повече от осемдесет хиляди земни!

— Да, именно. Не е ли истина, че вашите вътрешни планети се гонят около Слънцето като побъркани?! Да, та за какво говорех... — аха, за продължителността на живота... О, в този свят нас практически нищо не ни заплашва, нищо не ни тревожи и не може да ни убие. Тук ние водим много спокоен живот. Честно казано, даже е ужасно трудно да се отървем от своята телесна обвивка. Обикновено ние живеем по три хиляди години — това е примерно милион и четвърт ваши. Аз съм вече на около един милион.

Блейк се втрени в странното същество. Черен, тъпо срязан цилиндър, извиващи се пипала, които се опитват да хванат хората... Милион години!

— Ето, ние се научихме и така преуспяхме в това, че прекарахме безброй много години, без да обръщаме абсолютно никакво внимание на своите тела. Разбира се, през това време ние забележително усъвършенствувахме нашия език и мисли. Ние открихме основните закони на Космоса и започнахме да разбираме възможностите на механизмите. Ние даже започнахме да конструираме космически кораб, за да посетим другите светове — гласът печално въздъхна. — И тук ние открихме, че нашите тела ни бяха изиграли аналогична шега — бяха се научили да се оправят без нас. А така или иначе това е твърде досадно — тъкмо започнеш с някого интересен разговор, и изведнъж твоето тяло се понесе нанякъде в търсене на храна... Тогава решихме отново да се захванем за работа. Но ние толкова отдавна бяхме изоставили своите тела, че те се бяха принудили да развият у себе си някакво подобие на нервна система. Своего рода вторичен

мозък. Сега те имат свой собствен нервен апарат и ние повече не можем да ги управляваме.

Блейк се задъха от изумление:

— Не можете да ги управлявате?

— Уви. Очевидно нервните пътища, които съединяват нашия мозък с изпълнителните органи на тялото, напълно са се атрофирали. Нито един от нас даже в най-малка степен не е способен да управлява своето тяло. Аз например, не бих могъл да остана тук, ако моето тяло не усещаше вашата топлина и не се опитваше с глупаво упорство да се добере до вас.

— Слушайте, а на какво е основана вашата едностранна топлопроводимост? — попита Пентън. — Не бих имал нищо против да имам и аз такава.

— Тя действа в живите тъкани само при ниски температури — поясни гласът. — Но аз не мога да обясня това на вашия език, а вие нямате време да изучавате моя. Ние сме неспособни да контролираме своите тела, но аз виждам, че и вие не сте способни да контролирате своя собствен мозък.

— Как така? — изумен попита Блейк. — Какво имате предвид?

— Една част от вашия мозък в дадения момент трескаво се старае да намери изход от тази пукнатина. Особено безпокойство го обзе от минутата, когато той долови тихото „щрак“, което означава превключване на запасната бутилка с кислород. Но вашето съзнание очевидно не е обърнало внимание на това.

Блейк погледна. Малкият циферблат вътре в шлема потвърждаваше думите на чудовището: съдържанието на запасния балон бавно, но сигурно се изчерпваше.

— Слушай, те бяха ли напълнени както трябва? — насмешливо попита Пентън.

Блейк тъпо кимна:

— Само за два часа...

— Трябваше да стигнат за три...

— Разрешете да ви помогна — намеси се гласът. — Вашето подсъзнание вече намери обяснение на този факт. На нашата планета тежестта е по-голяма, вие непривично много работихте и всичките ви мускули трябваше да се напрягат. Затова изразходвахте повече от обикновеното количество кислород. Предполагам, че вие сте

градуирали вашите бутилки на Луната? Там притеглянето е по-слабо и потребността от кислород е много по-малка...

— Вие сте прав, но от това кислородът ни не става повече...

— А нали вие вече си спомнихте за твърдия кислород, който е разхвърлян в пещерата. Опитайте се да го използвате...

Блейк погледна под краката си. Синкавите песъчинки твърд кислород, разнесени из пещерата от вятъра, лежаха разбъркани с малки частици истински пясък и замръзнал азот.

— Можем да опитаме.

Пентън откопча бутилката на гърба на Блейк. Те събраха заедно малко кислородни къчета и ги пуснаха в гърлото ѝ. Почти пет минути бяха нужни, за да се превърнат ледчетата в газ; след това клапанът на бутилката щракна.

И в същия момент ръката на Блейк се спусна към превключвателя, възвръщайки го в предишното положение.

— Фу — ей, че смрад! Отвратителна гадост, невъзможно е да се диша.

— Кислородът имаше такава приятна и неповторима миризма — печално произнесе гласът. — Тя беше различна в зависимост от типа друзеги... Сега ние вече не сме способни да я усетим. Даже прелестите на топлината не усещаме. А топлината беше така приятна...

— М-м-м — въздъхна Пентън. — Това е то, аз виждам, че около кораба се е събрала цяла банда...

— Те много съжаляват, но нищо не могат да направят. Разбирате ли, те са загубили контрол... О, гледайте! Струва ми се, че аз накрая сериозно се порязах!

Пипалата се отдръпнаха, кожестата защитна мембрана се затвори, но не напълно. Огромното същество се беше изхитрило да се натика достатъчно дълбоко в пукнатината и поради рязкото движение на едно от пипалата се образува дълбока рана.

Изригна струя гъста, лепкава течност, която се втвърдяваше щом само се докоснеше до студените скали.

— Струва ми се, че аз все пак съумях да се убия — зарадвано произнесе гласът.

— Съумяхте да се убиете... Вие като че ли се радвате на това? — Пентън се взря в съществуването, което сега безредно се дърпаше,

опитвайки се да се освободи.

— Разбира се... Счупи се костта и тя проби главния кръвоносен съд. След десет минути всичко ще се свърши. Нима вие не бихте се радвали да се отървете от тази глупава планина противно месо? Разбира се, аз се радвам. Гругз също беше невероятно доволен, когато съумя да сформира своето силово поле... в течение на двадесет и седем столетия...

— Какво значи това? — попита Блейк.

— Няма да успея да ви обясня — забързано каза гласът. — Имам много малко време. Аз трябва да започна да формирам своето поле. А и езикът ви е много беден. Ето, аз прекарах повече от милион години в размишления и изследвания... Аз бих могъл да разреша всички ваши трудности — да ви науча как да направите необходимото ви оръжие, как да създадете чисто силово поле, което би ви пренесло на родната планета... Но аз трябва да се простя с вас — моята плът бързо изстива... Прощавайте... — гласът се прекъсна.

От хълбока на съществото на всички страни рукна сивосиня вълна. Разхлабиха се мощните мускули, които поддържаха мощното кръгло туловище и то бавно започна да се сплесква. Едва забележимото разтърсване на почвата известяваше за бързото приближаване на други обитатели на Трансплутон. Те бързаха да се насладят на топлината на своя съплеменник.

— Струва ми се, че разбирам — каза Пентън. — Те съвсем инстинктивно се стремят към всеки източник на топлина. Съвсем инстинктивно...

— Съвсем, уверявам ви — произнесе нов глас. — Аз ужасно съжалявам, че вашите боеприпаси са почти на свършване. Нищо ли вече не остана?

— За около три залпа — с тъга произнесе Блейк. — Ние не смятахме да използваме това нещо като оръжие. Ние не мислехме, че ще намерим тук живот.

— Живот има на всички планети от Слънчевата система — увери ги гласът. — Вярвам, че ще имате шанс да се срещнете с най-важните му форми.

— Може би ще ни подскажите какво да направим, за да даде протонометът още няколко залпа? — попита Блейк. — Това би

увеличило нашите шансове да се запознаем с другите форми на живот, за които вие говорите.

— Уви. Вашият език не е приспособен за това. Ако можех да контролирам вашите тела или даже своето собствено, аз бих го направил. Но ако можех да контролирам своето тяло, нямаше да ви се наложи да прибегвате към протономета, а аз отдавна бих сформирал своето силово поле...

— Но какво е това в края на краищата? — решително попита Пентън. — Преди вас тук един също споменаваше за силово поле...

— В момента на физическа смърт мисълта, умственото начало се освобождава. Мисълта е силово поле; доказателство за това е, ако щете, предаването на мисли от един мозък на друг. Ако усилията се съсредоточат в една точка, то в пространството може да се сформира вихрово поле на мисълта, което ще бъде стабилно колкото искате дълго. Този вихър се захранва от потоците енергия, разсеяни в пространството. Но той може да бъде създаден само с цената на разрушаване на физическия мозък. А аз — с тъга добави гласът — не мога да заповядам на своето глупаво тяло да се разруши. Всеки от нас с радост би ви помогнал да се доберете до кораба, стига да съумеете да унищожите тези грамадни буци плът и да ни освободите.

— Единствените буци плът, които сега са заплашени от унищожение, това са нашите собствени тела — забеляза Пентън. — Но ние съвсем не жадуваме да се разделим с тях.

— Да, зная — каза гласът. — Уви. Боя се, че си тръгвам.

Почвата леко потрепери. Три грамадни цилиндъра тромаво се затъркаляха по равнината, за да продължат трапезата на брега на езерото.

— Какво да правим, огън да ги гори! — възкликна Блейк. — Те са настроени дружелюбно, всички те без съмнение са високоразумни същества и в същото време всеки от тях е един тъп, безмозъчен, разрушителен Молох.

— Огън — тихо каза Пентън. — Огън да ги гори. Огън, разбира се! — Той радостно се засмя. — Ех, че съм тъп! Великолепна идея.

Блейк мълчаливо го погледна, после каза:

— Аз съм още по-тъп. Какво общо има тук огънят?

— Водородът — каза Пентън, — реката и езерото от течен водород. Езерото от водород и брега от твърд кислород... Те искат да

умрат? Отлично, кълна се в Космоса, ние ще им помогнем! Искат или не искат, те са принудени да се стремят към топлина! Отлично! Кислородът и водородът образуват вода и дяволски много топлина!!!

— О! — тихо каза Блейк. — Това си го бива!

Той погледна от пукнатината. На тридесет фута от тях между кислородните островчета весело струеше ручей течен водород.

Пентън се покатери по туловището на едно от замръзналите същества, вдигна протономета, прицели се в брега на ручея и натисна спусъка. В ослепителното избухване кислородът и водородът се върнаха в първичното си състояние и бясно се завърнаха в газов смерч.

А след това пламъкът угасна. Два големи цилиндъра бяха започнали да се търкалят към него, но се спряха, веднага щом изчезна и последното дихание топлина. Отгоре заваля водороден дъжд, примесен с малки кислородни снежинки.

Пентън облещи очи:

— Блейк, то не иска да гори!

Блейк неразбрано погледна другаря си.

— То трябва да гори. Химичните закони не могат чак толкова да се различават. Това е някаква аномалия — навярно тук е прекалено студено. Опитай още веднъж.

И Пентън отново изстреля огнена струя протони в брега, където водородните вълни се плискаха в кислородния пясък. И отново взривът превърна водорода и кислорода в газове — и отново всичко свърши с дъжд и сняг.

Пентън погледна другаря си и вдигна рамене.

— Други химични закони, какво ли? Не искат да горят и това е. Свършено.

Блейк въздъхна.

— Моят кислород привършва. И клапаните на бутилката работят лошо. Вече няколко пъти се занимавах с тях. Навярно нещо съм развалил, когато затварях онази воняща смес.

Той бавно превъртя кислородния клапан, шепнейки проклетия.

— Пак се заяде, още малко и аз ще предам богу дух. Все пак да се задушиш съвсем не е същото като да замръзнеш, нали?

— Не виждам особена разлика — каза Пентън. — Нямаме оръжие. Нямаме къде да се скрием. Не можем да чакаме, докато те си

отидат. Невъзможно е да се сдобием с кислород. Невъзможно е да се доберем до кораба.

Блейк само изруга и леко увеличи притока на кислород в своя балон. След това бавно се надигна, приближи се до застиналата грамада пред входа на пещерата, изкачи се горе и погледна към равнината. Почти редом, на една ръка разстояние, проклетият водороден ручей се извиваше по ново корито, възникнало в изгорелите участъци.

Блейк леко се олюля.

— Дяволски... твари... — промърмори той, — дяволски, в-в-водород, дяволски к-к-кислород... не искате да горите... гадове... Тази вода... кретени... Направете... такава... мерзавци...

Той явно беше пиян: неговият кислороден клапан отново заяде, но този път в отворено положение, и Блейк естествено се опи от избилия кислород. Пентън започна бързо да се катери по туловището на съществото, но тогава Блейк отвинти от скафандъра манерка с вода, замагна и я хвърли в ручей:

— На... дяволски в-в-в-водород... направи такава... в-в-вода!

С треперещи ръце той вдигна протономета и стреля.

Взривът го отхвърли назад, просна го върху Пентън и ги свали долу и двамата. Невиждан, една миля висок стълб синкав пламък с рев се втурна в черното небе като огнен показалец, протегнат към звездите. В този огнен водовъртеж изчезна водородният ручей, кислородът се разтопи, закипя, засъска с огнени езици. Стената на огъня, с рев и грохот, стремително се понесе надолу по брега на езерото, запалвайки кислородния пясък и водородната течност. След няколко секунди цялото езеро вече беше обиколено със стена от пламък, а водородното водопадче, което се свличаше от скалата, се превърна в облаче светещ газ.

Две хиляди същества с радост се устремиха в този гигантски погребален огън, където ги очакваше мигновена смърт. Търкаляйки се шумно по склона към източника на топлина, лишени от мозък същества се уповаваха единствено само на слепия инстинкт; те не знаеха, че топлината може да убива.

Пентън затвори кислородния клапан на балона на Блейк, вдигна другаря си на крака и почти тичешком го помъкна след себе си. Пламъкът сега беше на половин миля от тях — огромно огнено колело,

издигащо се до небесата. Там вече нямаше нито кислороден пясък, нито водороден ручей. На мястото, където по-рано течеше ручейт, сега се проточваше извиващата се стена на горящия газ.

След сто крачки Блейк се изправи, тръсна глава и леко притвори клапана на балона.

— Опих се от кислорода... Господи, какво е станало тук?

— Млъкни и се размърдай! — промърмори Пентън — Отвори клапана по-широко, но гледай да не се опиеш отново. Ние трябва да се доберем до кораба, преди да е угаснал огънят. Още половин миля.

Накрая те стигнаха до космолета. Пентън помогна на Блейк да влезе в люка и затръшна огромния покрив.

— Какво се случи? — със слаб, задъхващ се глас произнесе Блейк, като с мъка отвори очи.

— Водата — усмихна се Пентън. — Просто вода. Необходима беше запалка. Водородът и кислородът не се съединяват при пълно отсъствие на вода. Това е старо като света, но аз абсолютно го изпуснах от вниманието си. Тукашните друзеги така усърдно са поработили, че не е останала и следа от вода. Ето затова реакцията не можа да започне, докато не подействува твоята манерка с вода. Хайде, влизай в кабината. Ще потърсим по-топла планета...

Публикувано във вестник „Орбита“, броеве 6, 7, 8/1975 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.